

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích rozhodl soudcem Jaroslavem Vávrou ve věci

žalobce: J. J.
zastoupeného JUDr. Terezou Večeře Chadimovou, advokátkou
se sídlem Karlov 254, 595 01 Velká Bíteš

proti

žalované: Česká správa sociálního zabezpečení, IČ 00006963
sídlem Křížová 25, 225 08 Praha 5 Smíchov

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 23. 9. 2022, č.j.X,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobce se včasnou žalobou domáhal soudního přezkumu v záhlaví tohoto rozsudku označeného rozhodnutí žalované, kterým byly zamítnuty námitky žalobce a bylo potvrzeno rozhodnutí žalované ze dne 27. 5. 2022, č.j. X. Tímto rozhodnutím byl žalobci podle ust. § 56 odst. 1 písm. a) a ust. § 39 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, v platném znění (dále jen „zákon o důchodovém pojištění“) odňat invalidní důchod

ode dne 8. 7. 2022 s ohledem na posudek Okresní správy sociálního zabezpečení Svitavy ze dne 19. 5. 2022, podle něhož poklesla žalobci pracovní schopnost pouze o 30 %.

2. V žalobě proti napadenému rozhodnutí žalobce namítal, že invalidní důchod I. stupně mu neměl být odebrán, jelikož jeho zdravotní stav nebyl správně při kontrolním posouzení zhodnocen. Posudkový lékař jeho zdravotní stav zhodnotil, aniž by tento podrobněji zkoumal, žalobce nebyl při posouzení vyšetřen a prohlédnut. Byl učiněn nesprávný závěr o medikamentózní léčbě. K vyhodnocení namítal, že v příslušné kapitole V vyhlášky (viz bod 12 níže) - duševní poruchy a poruchy chování měl být jeho stav podřazen pod položku 4c (středně těžké postižení) a nikoli pod položku 4b (lehké postižení). Běžné aktivity žalobce jsou omezeny. Žalovaná postupovala nezákonně, když své rozhodnutí dostatečně neindividualizovala, nepostupovala podle zásady materiální pravdy, tedy nedostatečně zjistila skutkový stav.
3. Žalovaná ve vyjádření k žalobě nejdříve popsala právní úpravu týkající se posuzování nároku na invalidní důchod a posléze osvětlila důvody, které vedly orgán I. stupně k jeho rozhodnutí, jakož i důvody, pro které žalovaná zamítla námitky žalobce podané proti uvedenému rozhodnutí. Žalobcem napadené rozhodnutí bylo vydáno na podkladě lékařského posudku ze dne 14. 9. 2022, vypracovaného pro účely řízení o námitkách lékařem žalované, který došel k závěru, že u žalobce se jedná o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, avšak nejde o invaliditu, neboť pracovní schopnost žalobce poklesla toliko o 30 %. Konkrétně při posouzení stavu žalobce byl pokles míry jeho pracovní schopnosti podřazen pod položku s rozmezím 15 - 20 %. Posudkový lékař poté vyhodnotil míru poklesu na horní hranici a vzhledem k dalším postižením zdravotního stavu žalobce zvýšil o 10 %. Invalidita žalobce zanikla dne 19. 5. 2022.
4. Soud přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů a podle skutkového a právního stavu v době rozhodování správního orgánu v souladu s ust. § 75 odst. 1 a 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, v příslušném znění (dále jen „s. ř. s.“) Pro další průběh řízení byl zpracován posudek zdravotního stavu žalobce Posudkovou komisí MPSV v Hradci Králové ze dne 14. 2. 2023, ev. č. SZ/2022/1650-HK-12.
5. Posudková komise MPSV v posudku dospěla k závěru, že u žalobce se jedná o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav ve smyslu ust. § 26 zákona o důchodovém pojištění. Dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav podle posudkové komise neodpovídá invaliditě dle § 39 odst. 2 písm. a) zákona o důchodovém pojištění, neboť míra poklesu pracovní schopnosti žalobce činí 30 %. Za rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti byla shledána smíšená úzkostně depresivní porucha, funkčně lehké postižení, bez pravidelného sledování psychiatrem, bez pravidelné psychiatrické léčby (kapitola V, položka 5b vyhlášky). Míru poklesu pracovní schopnosti komise stanovila na 20 % s přihlédnutím k charakteru a průběhu onemocnění a s přihlédnutím k pracovní kvalifikaci, tuto dále zvýšila o 10 % z důvodu dalších postižení zdravotního stavu. Komise popsala žalobcova další postižení a též vyhodnotila obtíže spojené s dvojitým viděním, které též odpovídalo míře poklesu ve výši 20 %. Posudková komise posudek zpracovala ke dni 14. 2. 2023. Komise rovněž popsala důvody, pro které nelze postižení žalobce hodnotit vyšším procentem, který by

mohl být podkladem uznání invalidity. Rovněž zhodnotila vývoj dosavadních řízení ve věci invalidity.

6. V reakci na posudek a též při jednání soudu dne 29. 3. 2023 žalobce uvedl, že s posudkem nesouhlasí. Dle lékařské zprávy ze dne 17. 2. 2023 u něho došlo ke zhoršení zdravotního stavu, jež je spojeno s omezením zrakového ústrojí. Dvojité vidění mu činí výrazné obtíže, míra poklesu pracovní schopnosti měla správně k takovému zařazení činit 40 % a při zvýšení o 10 % měla činit celkových 50 %. Při jednání posudkové komise byl sice vyšetřen, avšak toto vyšetření nebylo zaměřeno na jeho zrakové omezení. Poukázal na nedostatky v posudku týkající se jeho pracovní anamnézy.
7. Žalovaná s žalobcovým hodnocením posudku nesouhlasila, posudek považovala za správný. Připomněla, že zdravotní stav žalobce byl správně zkoumán a vyhodnocen k datu vydání napadeného rozhodnutí. Rovněž vyhodnocení žalobcovy profese bylo správné.
8. Dle § 38 písm. a) zákona o důchodovém pojištění má pojištěnec nárok na invalidní důchod, jestliže nedosáhl věku 65 let a stal se invalidním a získal potřebnou dobu pojištění, pokud nesplnil ke dni vzniku invalidity podmínky nároku na starobní důchod podle § 29 téhož zákona, popřípadě, byl-li přiznán starobní důchod podle § 31 téhož zákona, pokud nedosáhl důchodového věku.
9. Podle § 39 odst. 1 téhož zákona je pojištěnec invalidní, jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nastal pokles jeho pracovní schopnosti nejméně o 35 %.
10. Podle odstavce 3 téhož ustanovení se pracovní schopností rozumí schopnost pojištěnce vykonávat výdělečnou činnost odpovídající jeho tělesným, smyslovým a duševním schopnostem, s přihlédnutím k dosaženému vzdělání, zkušenostem a znalostem a předchozím výdělečným činnostem. Poklesem pracovní schopnosti se rozumí pokles schopnosti vykonávat výdělečnou činnost v důsledku omezení tělesných, smyslových a duševních schopností ve srovnání se stavem, který byl u pojištěnce před vznikem dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu.
11. Podle odstavce 4 téhož ustanovení se při určování poklesu pracovní schopnosti vychází ze zdravotního stavu pojištěnce doloženého výsledky funkčních vyšetření; přitom se bere v úvahu,
 - a) zda jde o zdravotní postižení trvale ovlivňující pracovní schopnost,
 - b) zda se jedná o stabilizovaný zdravotní stav,
 - c) zda a jak je pojištěnec na své zdravotní postižení adaptován,
 - d) schopnost rekvalifikace pojištěnce na jiný druh výdělečné činnosti, než dosud vykonával,
 - e) schopnost využití zachované pracovní schopnosti v případě poklesu pracovní schopnosti nejméně o 35 % a nejvíce o 69 %,
 - f) v případě poklesu pracovní schopnosti nejméně o 70 % též to, zda je pojištěnec schopen výdělečné činnosti za zcela mimořádných podmínek.

12. Stanovení procentní míry poklesu pracovní schopnosti podle druhů zdravotního postižení upravuje vyhláška č. 359/2009 Sb., ze dne 9. října 2009, kterou se stanoví procentní míry poklesu pracovní schopnosti a náležitosti posudku o invaliditě a upravuje posuzování pracovní schopnosti pro účely invalidity.
13. V přezkumném řízení soudním jsou k posouzení zdravotního stavu a pracovní schopnosti osob i k zaujetí posudkových závěrů o invaliditě ze zákona povolány Posudkové komise MPSV (§ 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, v platném znění). V soudní praxi je důkaz posudkem posudkové komise chápán jako případ předepsaného důkazu – k tomu srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu (dále jen „NSS“) č. j. 2 Ads 58/2003-75 ze dne 4. 12. 2003, č. 133/2004 Sb. NSS. Jak uvedl NSS v rozsudku ze dne 9. 2. 2006, č. j. 6 Ads 25/2004-58 (dostupné i z www.nssoud.cz): *„Posouzení zdravotního stavu a souvisejícího zbytkového pracovního potenciálu je věcí odborně medicínskou; soud k ní nemá potřebné odborné znalosti, a proto se vždy obrací k osobám, jimž tyto znalosti svědčí, aby se o těchto otázkách vyslovily. Soud pak hodnotí veškeré důkazy v řízení takto získané. V řízení, které je přezkumným řízením vůči rozhodnutí žalované, soud opatřuje posudek posudkové komise ministerstva v souladu s pokynem § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení. Pokud tento posudek není ve svém obsahu úplný a svými závěry přesvědčivý, opatří si soud znalecký posudek znalce v oboru posudkového lékařství. Zásadní význam pro soudní rozhodnutí tak mají odborné posudky.“*
14. Krajský soud ověřil, že uvedený posudek posudkové komise MPSV ze dne 14. 2. 2023 splňuje veškeré náležitosti dané zákonem. V posudku je dostatečně popsáno, na základě jakých skutečností posudková komise dospěla ke shora uvedenému závěru o poklesu pracovní schopnosti o celkem 30 %. Nejvýznamnější dopad na pokles pracovní schopnosti žalobce pak posudkoví lékaři považují z medicínského hlediska stav popsáný v bodě 5 odůvodnění rozsudku shora. K tomuto nemá krajský soud výslovně co dodat, neboť sám nedisponuje odbornými lékařskými znalostmi, na nichž posouzení invalidity závisí především. Přitom vypracovaný posudek MPSV v tomto řízení ob stojí co do přesvědčivosti a úplnosti. Také složení, ve kterém posudková komise MPSV zasedala, bylo plně v souladu se zákonem. Ostatně odbornost posudkových lékařů žalobce ani nenamítal. Při jednání komise byla přítomna též lékařka z oboru neurologie.
15. Pokud jde o namítané nedostatečné zohlednění obtíží zejména se zrakem žalobce, soud připomíná, že přezkum je prováděn k datu vydání napadeného rozhodnutí žalobce, tedy ke dni 23. 9. 2022. Taktéž soud připomíná, že uvedené zrakové obtíže žalobce výslovně v žalobě nezmínil. Posudková komise přitom vychází z jí předložených podkladů a její samotná činnost nespočívá zásadně v opakované lékařské prohlídce či stanovení jednotlivých diagnóz postižení. Přitom posudková komise se v posudku vypořádala i s lékařskými zprávami vydanými po datu napadeného rozhodnutí (viz strana 6 a 7 posudku), též měla k dispozici lékařské zprávy z 8. 2. 2021 (oční nález), 24. 2. 2021 (neurologický nález) a rovněž zprávu z vyšetření magnetické rezonance (MR) mozku z února 2021.
16. Žalobcem později předložená lékařská zpráva ze dne 17. 2. 2023 o kontrolním neurologickém vyšetření byla zpracována až po jednání posudkové komise a soud k ní

nemohl přihlížet. Rovněž nemohl vytknout posudkové komisi, že z této nevycházela. Nadto k otázce žalobcem zdůrazněné diplopie zpráva obsahuje závěry, jež odpovídají obsahu zpracovaného posudku.

17. Jelikož v soudním řízení byl posuzován stav, při kterém u žalobce došlo k odnětí invalidního důchodu, je na místě, aby soud v určitých mezích též vyhodnotil stav dřívější oproti stavu v době vydání napadeného rozhodnutí. Soud k uvedenému odkazuje především na závěrečnou pasáž posudku posudkové komise PK MPSV, tj. strany 8 až 10, kde je popsáno z jakých důvodů se komise při současném posouzení neliší v určení míry poklesu pracovní schopnosti od předchozích posudků lékařů žalované. Na straně 8 nahoře posudku je pak uvedeno, že při adekvátní léčbě psychických obtíží již nejde z dlouhodobého hlediska o středně těžké či těžké postižení. V tom je třeba spatřovat objasnění současně přijatých závěrů k vyhodnocení invalidity žalobce.
18. Soud již shora uvedl, že při soudním přezkumu je třeba (až na určité výjimky, které se však v této věci neaplikují) vycházet ze skutkového, zde tedy zdravotního stavu, který tu byl v době vydání napadeného rozhodnutí. Soud již také uvedl, že nedospěl k závěru, že by se z neurologické zprávy ze dne 17. 2. 2023 měla podávat skutečnost zhoršeného zdravotního stavu žalobce ke dni vydání napadeného rozhodnutí, resp. posudkově rozhodných změn zdravotního stavu. Posudková komise MPSV tedy správně posuzovala aktuální zdravotní stav žalobce k datu vydání napadeného rozhodnutí, neboť invaliditu nelze přiznat na základě neurčitěho očekávání vývoje zdravotního stavu v budoucnosti. Žalobce, pokud se domnívá, že se jeho zdravotní stav skutečně ode dne vydání napadeného rozhodnutí zhoršil, má možnost znovu si zažádat o přiznání invalidního důchodu, přičemž tato bude v novém řízení řádně posouzena.
19. Lze jistě pochopit určitou frustraci z odebrání invalidního důchodu zvláště pak za situace, když charakter onemocnění žalobce se může projevovat dlouhodobým zhoršením zdravotního stavu či výraznou nepohodou. Na druhou stranu institut invalidního důchodu slouží k zabezpečení občanů, kteří ztratili způsobilost pracovat z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, nebo jejichž způsobilost k práci byla v důsledku této skutečnosti výrazně snížena (srov. Tröster, P. a kol. Právo sociálního zabezpečení. 6. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013. s. 160 a dále). Pokud v rámci pravidelného posouzení zdravotního stavu pro účely důchodového pojištění vyjde najevo skutečnost, že se zdravotní stav objektivně mohl zlepšit, resp. že pracovní schopnost posuzované osoby nebyla stejná nebo vyšší než 35 %, nelze tuto osobu považovat za invalidní, a tudíž nelze ani ponechat v platnosti nárok na invalidní důchod. V opačném případě by totiž stanovení procentní míry poklesu pracovní schopnosti pozbývalo smyslu.
20. Žalobce v žalobě namítal, že k posouzení jeho zdravotního stavu nebyl přizván v případě posouzení lékařem žalované v řízení o námitkách. Komisi pozván byl a byl přítomen.
21. Pokud jde o nutnost osobní přítomnosti posuzované osoby dokonce i u posudkové komise, je třeba uvést, že tato přítomnost nemusí být vyžadována vždy. Ostatně jak již setrvale judikuje Nejvyšší správní soud, pravidlo osobní přítomnosti posuzované osoby při jednání posudkové komise nemůže platit bezvýjimečně. Vždy je totiž třeba vycházet z konkrétních okolností daného případu (srov. např. rozsudek NSS ze dne 14. 9. 2011, č. j.

4 Ads 82/2011-8). Tím méně nelze spatřovat pochybení v neúčasti posuzovaného při posouzení zdravotního stavu lékařem ČSSZ v námitkovém řízení. Soud tak nemá za to, že žalobce byl tímto postupem zkrácen na svých právech. Této žalobní námitce soud nedává za pravdu, neboť není přesvědčen o tom, že případná osobní přítomnost žalobce u posudkového lékaře mohla přinést podstatný zvrat v závěrech, které byly přijaty na základě lékařských odborných vyšetření a zpráv.

22. Vzhledem k tomu, že soud považuje posudek PK MPSV ze dne 14. 2. 2023 za úplný, přesvědčivý a logicky odůvodněný, nebylo ani na místě, aby soud vyžádal jeho případné doplnění, či srovnávací posudek jiné posudkové komise MPSV. Nebylo tak ani na místě zpracovat jiný znalecký posudek, jak žádal žalobce. Soud není toho názoru, že posouzení zdravotního žalobce bylo nedostatečné, rovněž shora vysvětlil, že později vydané lékařské zprávy je třeba vyhodnotit jen ve výjimečných případech. Především v situacích, kdy by se z lékařské zprávy podávaly podstatné informace o minulém či dlouhodobě setrvalém zdravotním stavu žalobce, jenž nebyl podchycen v posudku posudkové komise. O takový stav věci se však v případě žalobce nejednalo. Soud taktéž nesouhlasí s námitkou žalobce, že profesně nebyl správně zhodnocen. Na straně 2 posudku je uveden výpis pracovní anamnézy, následně na straně 7 je při posouzení vzata v úvahu profese – kovář, zámečník, restaurátor. Námitka není důvodná. Případné nesprávné vyhodnocení aktuální profese se mohlo projevit toliko na úrovni dolní či horní hranice stanoveného procentního rozmezí. U žalobce byla zvolena horní hranice rozmezí, tj. 20 %.
23. Krajský soud v žádném případě nehodlá zpochybňovat zdravotní obtíže žalobce spojené s jeho onemocněním. Lze pochopit, že případné odnětí invalidního důchodu při možném dočasném zlepšení zdravotního stavu či jeho medikamentózní stabilizaci se může žalobci jevit jako nespravedlivé, a to zvláště při vědomí jiných zdravotních postižení trvalého nebo alespoň stagnujícího charakteru. Jak již však soud uvedl výše, zákon pro přiznání invalidního důchodu stanoví poměrně striktní podmínky. Tyto podmínky žalobce k datu vydání napadeného rozhodnutí nesplňoval. Ničeho to však nemění na tom, že žalobce, pokud má za to, že se jeho zdravotní stav zhoršil a odůvodňuje přiznání invalidního důchodu, má možnost podat si u místně příslušné okresní správy sociálního zabezpečení novou žádost o přiznání invalidního důchodu. Účelem tohoto soudního řízení však není měnit či jinak napravovat rozhodnutí správních orgánů s odkazem na lékařské zprávy vydané po datu vydání napadeného rozhodnutí.
24. V dané věci tedy lze uzavřít, že rozhodnutí žalované je věcně správné a vychází ze skutkového stavu, který tu byl v době rozhodování. Soud žalobu proto jako nedůvodnou zamítl podle § 78 odst. 7 soudního řádu správního.
25. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl dle § 60 odst. 1 s.ř.s. Žalobce nebyl v řízení úspěšný. Žalované podle obsahu správního spisu nevznikly takové náklady soudního řízení, které by přesahovaly rámec běžné úřední činnosti.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Pardubice, 29. března 2023

Jaroslav Vávra v. r.
soudce